

Mug IB 79

ULB Halle
003 133 486

3

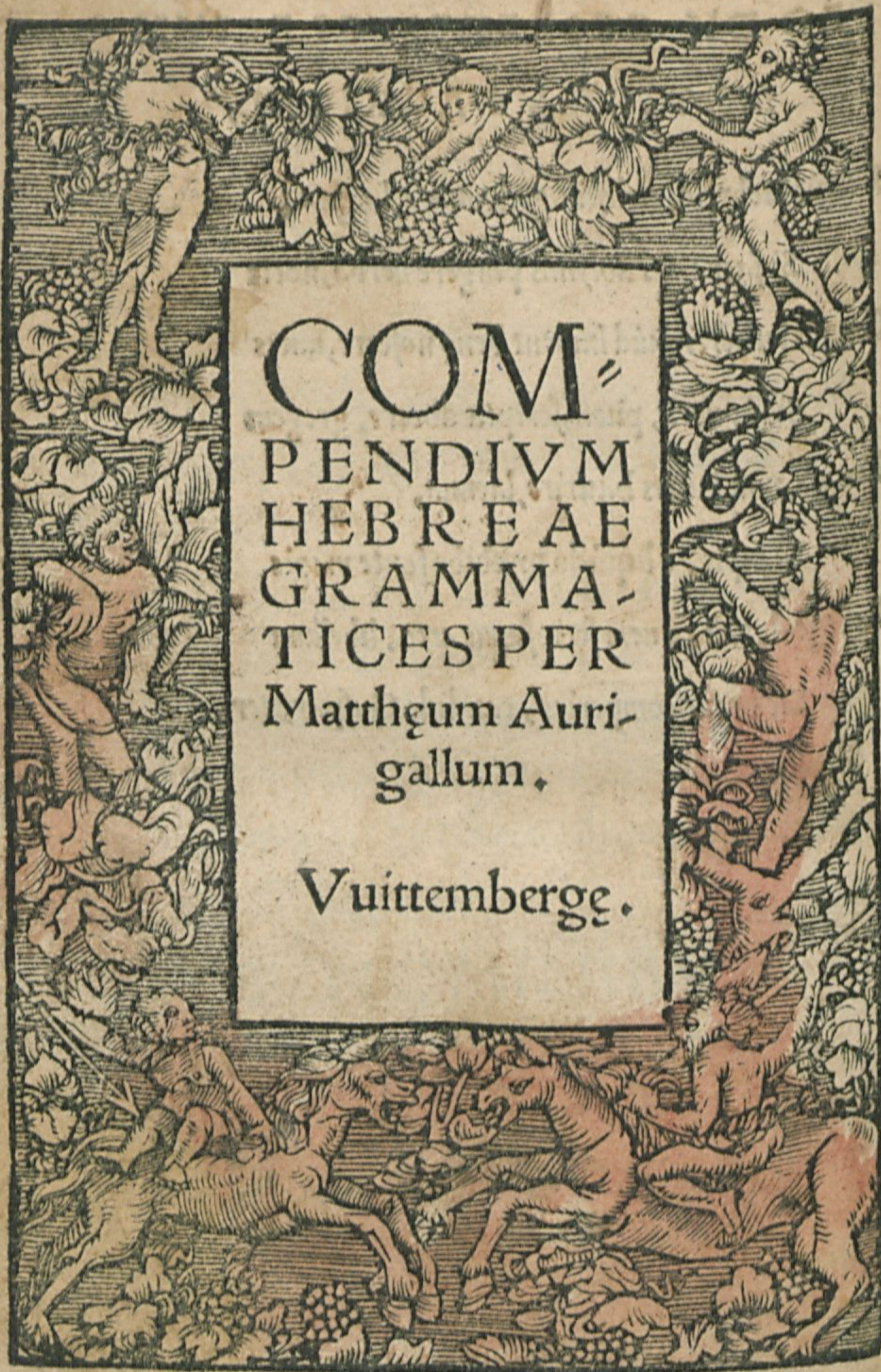

f
Sib

[Faint blue ink scribbles]

solle koste... ..

COM-
 PENDIVM
 HEBREAE
 GRAMMA-
 TICES PER
 Matthæum Auri-
 gallum.

Vuittemberge.

B

AD DN: GASPAREM GLACIVM

MATTHÆVS AVRIGAL.

Si cupis Hebrææ, caelestia grammata, lingua

Si sacra, uis Solymis pingere uerba, notis

Si cupis ætheri, quid habent bene noscere, uates

Si uis uera, pium, scripta docere, gregem

Limosa, noli latices haurire, lacuna,

Si sapis, e liquido præbibe fonte magis

Ac lege de tali, quem scripsimus arte, libellum

Sic breue comperies, candide Gaspar, iter.

mulg

egredimini

DE ELEMENTO-
RVM APVD
HEBREOS DI-
VISIONE.

ELementa cū in literas tum in vo-
ces diuiduntur, Literę alphabeti
sūt figurę, voces vero sunt notulæ ad-
iunctæ.

DE LITERIS HE-
BRAEORVM.

HEbrei tātum duabus & viginti li-
teris vti solēt quę cōtra latinorū
gręcorumque consuetudinem & scri-
buntur & leguntur.

DE NOMINIBVS
ET POTESTA-
TE LITERA-
RVM.

A ij

Daleth	Gimel	Beth	Aleph
D	G	B	A
			
Cheth	Zain	Vau	He
Ch	Z	V	H
			
Lamed	Caph	Ioth	Teth
L	C	I	T
			
Ain	Samech	Nun	Mem
A	S	N	M
			
Resch	Cuph	Zadi	Pe
R	Q	Z	P
			

Taph

Schin

Th

S

ת

ש

Porro ψ duplicem habet potestatem cum puncto ψ in dextero cornu sch valet sic ψ , cum ψ autem in sinistra parte est s simplex hoc modo ψ .

valet

schin

DE CONSONANTI-
BUS ET VOCALI-
BUS.

Litere partim vocales partim consonantes nominantur. Vocales sunt, א א ^{van} ^{aleph} י y, inter quas etiam duae connumerantur aspiratiões ה & ח Reliquae vero omnes tot quot restant consonantes existunt, quancumque י & י eodem quo apud latinos i & u officio fungantur, At inter consonantes haec quique, ז ב ג ד ה ו ז

taph taph

oth

zodi. A iij pe un me caph

in calce dictionum sic reperiuntur, ם ך
ץ ן ם quæ tamē a prioribus neq; pro
latione neque potestate, sed figuris
tantum variant.

DE SIMILITVDINE

NOnnullæ literarū figuræ valde
similes apparēt, vt ם & ך, ן & ף,
ח & ט, ס & ש, ך & ם. itē ח & ט
Proīde visu accurato potissimū opus
tibi erit ad discernēdum figuras earū
dem quo minus in ipso statim (vt ai
unt) limine offendaris.

DE COGNATIONE.

ITEM, non paucæ quæ a natura
plurimum habent affinitatis crebro
transeunt in affines, sed ita tamen
ut neque singulæ in singulas muten
tur, verum cognatæ tantum, in co

gnatas, id quod primū literę dictiōis
אָהוּ ostendūt deinde א & א. Preterea
ו ס ז & ש sinistrū, item ש dexterū
& א raphatū, non raro inter se variā-
tur, Demū ו libenter etiā trāsmutat
in ו Verū hoc in Chaldeorum sermo-
ne frequenter accidit.

DE NOVEM VOCIBVS.

VOces, non eo quo apud Latinos
more proferūtur, mixte alphabe-
ti characteribus, Sed seorsum a vocali-
bus & lineis & punctis signātur, quæ
pro valore literarum (diducto in hoc
apte oris rictu) pronūctiari volunt.

Prima est a obscurum arctocq; ore
ipsam enunciamus, signum eius est -
& אָמָא vocatur.

Secūda a subtile - & clarū cui אָמָא
nomen est ab aperiendo eo q; magno

A iij

oris hyatu efferat̄ hac signatur linea
& infra literam perpetuo ponitur ad
discrimen רפה.

Tercia e durum duobus notat̄ pun
ctis hunc in modū .. & צרי dicitur.

Quarta e molle cuius pictura est
& סגול appellatur.

Quinta i atq; est eiusdem cum i la
tino pronunctiatiōis & sub literis scri
bitur sic solitario puncto . hebreis
חריק nominatur.

Sexta o agreste nomen eius חולם
& supra literam semper locatur, ita ta
men ne רביע accentus videatur.

Septima o exile ac שבה vel חטה
nuncupatur hoc modo pingitur infra
literā . raro vel nunq; legit̄ & compo
nit̄ cum - - & . in hunc modū . . . .

Octava . ipsi vai tantū seruit sine

: פג
פג
2 דא

alio addito pūcto sic א, ī platiōe perq̄
simlis u vocali latinæ nā pleno expri-
mit̄ ore vnde & nomē habet מלוואים
cum alioqui שרר cognomīe gaudeat

Nona & vltia קבוץ שפתים a cō-
trahendis labijs nomēclaturam est for-
tita ita formať in proferendo u galli-
ci sonum imitatur, qui inter i & u apud
nos obtinet medium.

DIVISIO VOCVM.

Semper Longæ

צרי & קמיץ sine שְׁבָא longæ sunt.

Breues

פתח & סגול absque הַטָּח perpetuo
breues.

Communes

A V

חַרִיק praesente י longa est, semoto י,
sub qualibet etiam litera brevis. חוֹלִים.
cum י longa, sine י brevis, sic שוֹרֶק
Si habet א producta est, sin minus
correpta. Aduerte שוֹרֶק vocabulo
& קברִץ שִׁפְתִים & מְלוֹאֲבוֹם

At libet hoc loco exempli gracia du-
os perֶץ æleganteis versiculos e Par-
pinianensi poeta adijcere, Sunt autem
Iambici senarij.

קִנָּה חֲכָמָה קִנָּה בִּינָה יְדִידָה
אַל תַּחֲיוֹ לְגַפְשֵׁךְ חֲמִיבִירָה

ARTIFITIVUM PUN-
ctandi vsu potius ḡ regulis perdi-
scendum.

NEque propterea punctandi sci-
entia statim a quouis percipitur
nisi diutina ac diligenti diuinorum li-

brorum lectione atque adco euoluti-
one, neque etiam e quolibet exempla-
ri nisi pbe castigato & plane sine mē-
dis, siquidem talis est res, quæ videtur
assiduo magis exercitio, q̄ multis pro-
bari regulis.

LITERAE QVAE
DAM RADICA-
les quædam vero seruales.

CAETERUM viginti duæ alpha-
beti literæ in vndecim radicales
& in totidem seruales partiuntur. Ra-
dicales sūt quę a radice hoc est thema-
te non separantur vt חט ספר גוע צדק
Reliquę autem seruales dicuntur & si
interdum etiam pro naturalibus cen-
seantur, vt אה בנה משלי בו & ex il-
lis subseruientes constituuntur syllabę

quæ sane simul cum literis, a seruitute
nomen sibi vendicant, eo quod, suum
exhibeant ministerium, cunctis partiũ
orationis accidentibus, At paulo post
de singulis famulantibus suo dicetur
loco copiosius.

PARTES ORA/ TIONIS

ORationis tres tantum partes sunt
Nomen, Verbum, & consignificatio.
At sub nomine pronomen, sub verbo
Participiũ, sub Consignificatione Pre-
positionem, coniunctionem, aduerbi-
um Interiectionẽque Iudeorum Grãma-
tici comprehendere.

DE ACCENTIBVS.

Hi sunt autem accentus quibus præ-

ter rationem pronuntiandi, & musi-
cam harmoniam, oratio quoque di-
stinguitur, idque non aliter atq; apud
latinos per punctorū fit genera.

שְׁלֹשָׁה סְגוֹל תְּלוּשָׁא גְדוּלָה פֶּזֶר ק
קָטָן קָרְנֵי פֶּרָה גְרוּשׁ יְתִיב פֶּשֶׁט זָקָה
קָטָן זָקָה גְדוּל אֲתֵנָהּ לְגֻמְתֵי תְבוּר
זָקָה טְרֵהָא סִגְתָּ פֶּסֶק

Sequentes autem oratio-
nem non distinguunt

שׁוּבֵר יִשְׂרָ שׁוּבֵר חֶפְרָ שׁוּבֵר עֵילָג
שׁוּבֵר מִבּוּבֵל קְדֻמָּה יֵדָה בֵּן יוֹמָי מ
מֵאֲזִיז דְּרָגָא מֵאֲיִלָּא אֵיל תְּלוּשָׁא ק
קָטָנָה

At - מִקָּה copulatio est que grecis
ὑφεν dicitur, גְּעִיָּא vero prolongati-
onis nota.

DE NOMINE,

Nomen autem, aliud quidē proprium, ut מִשָּׁה aliud vero appellatiuum, vt אִישׁ, aliud autem adiectiuum, ut גִּבּוֹל, aliud rursū gen- tile, ut עִבְרִי, Aliud autem numerale ut אֶחָד &c.

Præterea quod ad accidentia pertinet prorsus eadem sunt quæ apud latinos

DE MOTIONE.

Mouētur nomīa de genere in genus, Fœminina in ה se finiunt, Masculina autem hac terminali carent litera, vt קָטוֹן קָטָנָה.

DE COMPARACI ONE SEV GRADI bus comparationis.

Duobus comparationis gradibus he-
 breorum caret sermo, nempe compa-
 ratiuo & superlatiuo, ex positiuo cō-
 paratiuum faciunt per יותר aduerbii
 additionem vt טוב יותר item eiusdem
 cum יותר est valoris מ comparandi
 particula, si in contextu oratiois post
 positiuum sequitur ut prouerbi: viii
 מאר טובה חכמה מפנינים, superlatiuū
 aduerbium constituit ut ij regum xiii
 ויורדב איש חכם מאר

DE GENERE.

Omne nomen, masculini, foeminini
 aut communis est generis. tot enim
 inueniuntur hebraicorum nominum
 genera quorum cognitio, quæ certe
 nihil in se continet difficultatis in sin-
 gulari numero iudicatur e sexu ut,

אִישׁ אִשָּׁה . vel ex adiectiuorum no-
 minum vel verborum vel participio-
 rum adiunctione . Nam verbis eadē
 sunt cum nominibus genera , porro
 masculina pene omnia ī multitudinis
 numero ים habent , ut מִשְׁלֵי מִשְׁלֵי ים
 Foeminina vero וַת ut זְמַעַת זְמַעוֹת וַת
 paucis exceptis quę has fallūt regulas
 vt אֵב אֵבוֹת בְּלִגְשׁ בְּלִגְשׁוֹת

CANON DE ה & ה

ה & ה in fine non tantum nominum
 verum etiam participiorū peculiāres
 existunt , foemi: gene: literæ , ut

אֵב אֵבוֹת

DE COMMVNI GENERE.

Communis sunt generis plurima , pi-

scium, uolatilium, repentium, & a-
liorum animantium, rerumque noīa
ut, שֵׁפֶת אֶבֶן שֵׁנָה יוֹם יָגֵג.

DE FIGVRIS.

Simplex ut, אֵל Cōposita ut, יְהוֹקִיָּאֵל

DE NUMERIS.

Numerus triplex est, Singularis, ut
שֵׁנָה, Dualis, ut שְׁנַיִם Pluralis ut
שְׁלֹשִׁים.

DE CASIBVS.

Sex sunt casus, qui potissimū discer-
nuntur ex orationis sensu in omni nu-
mero, rarissime autem articulis.

CARTICVLI.

Casibus præponuntur ī numeris
אֵת & ל, genitiuo ה ministrat, ל

B

Datiuo, & si aliquādo etiam gignendi casus est famulus vt maxime ī titulis & epitaphijs, vt, מִזְמוֹר לְדָוִד, itē aliquando accusatiuo, vt, לְעוֹלָם, cui alias plærumque syllaba תָּהֵא seruit, ut תָּהֵא - יָפֶשֶׁת, qui tamen casus frequenter duplicem admittit, vt תָּהֵא תְּאֵרֵץ תָּהֵא, At מֵ תātum ablatiuo famulatur, reliqui autem priuantur articulis.

DECLINACIONES.

DVæ sunt nominum declinationes, Prior masculinorum, Posterior foemininorū, sed tātum de numero vnitatis ad numerū multitudinis flectuntur omnia cuiuscunq; sunt generis nomina.

EXEMPLVM PRIMAE
 declinationis, in singulari numero.

Nominatiuo גבור, genitino הגבור
 Datiuo לגבור, accusatiuo את
 Vocatiuo גבור, ablatiuo מגבור

CANON DE
 Numero duali.

Dualia eodem flectuntur modo
 quo Pluralia, verum in nominibus
 huius numeri vbique fere פתח
 ante חריק punctum index est, vt
 אלפים שנתים מאתים בפרים

In Plurali.

גבורים הגבורים לגבורים את הג
 הגבורים מגבורים
 B ה

EXEMPLVM

Secundæ inflectionis
in Singul: Numero.

חַכְמָה חַכְמַת לַחֲכָמָה אֶת חַכְמֹת
חַכְמַת מִחַכְמַת

In Plurali.

חַכְמוֹת חַכְמוֹת לַחֲכָמוֹת אֶת חַכְמוֹת
חַכְמוֹת מִחַכְמוֹת

DE VALORE

Literarum

הַאֲמוֹתַי

Literarum הַאֲמוֹתַי hoc peculiariter est officium, ut in Thematis principio nomina quæ a verbis deriuantur indicent.

De ה vt הוֹשַׁע. Osee i הִנֵּה אֲשֶׁר הִנֵּה אֶל הוֹשַׁע בֶּן בְּאִרִי.

De א, ut אָהר. Nu: xxi.

וַיִּשְׁמַע הַכּוֹנְעָנִי מֶלֶךְ עָרֹד יוֹשֵׁב הַנְּגֹב
כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דָּרֹד הַתְּחִינִים.

De מ, vt מִנְּשָׁה. Genesis xli,

וַיִּקְרָא יוֹסֵת אֵת שֵׁם הַבְּכוֹר מִנְּשָׁה כִּי
גִשְׁוֵי אֱלֹהִים אֵת כָּל עַמְלֵי וְאֵת כָּל בֵּית
אָבִי.

De ג, vt גְּבוּן, In Sententijs Solo:

גְּשֻׁפֵּי גְבוּן תְּמִיץ הַכְּבוֹת. cap, x.

De ת, vt תְּפִלָּה Psal, lxxx

אֲדוֹנֵי אֱלֹהִים אֲבָאוּ עַן מִתִּי עֲשֵׂה לִּי
תְּפִלָּה עִמָּךְ.

De, י, vt יַעֲקֹב. Genesis xxvi

וַיֵּצֵא בֶן יִצְחָק אֶחָיו וַיְרֹד אֶתְּוֹת בְּעֵקֶב
עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב.

B הו

DE PRONOMINE.

Duplicia sunt pronomina, Quaedam separata, utpote, quæ per se solum integras efficiunt dictiones. Quaedam vero affixa, quibus inde nomen est inditum, eo quod perpetuo in fine partibus orationis affigantur, ac nunquam solæ ponantur. Primum igitur Inflexionem Separatorum subiiciemus.

PRIMAE PERSONE

comunis generis: Singularia.

אֲנִי vel אֲנֹכִי שְׁלִי לִי אֹתִי מִמֶּנִּי

Pluralia.

אֲנֵנוּ vel אֲנֵכֶם שְׁלֵנוּ לָנוּ אֹתְנוּ מִמֵּנוּ

Secundæ Personæ

Mas: generis: singularis:

אַתָּה שְׁלֶךָ לְךָ אֹתְךָ מִמֶּךָ.

Pluralia.

אתם שלכם לכם אתכם מימכם •

Fœmi: gene:

Singularia.

את שלך לך אותך ממך •

Pluralia.

אתו שלכו לכו אתכו ממכו •

Tercia Personæ

mascu: gene: Sing:

הוא שלו לך אותו ממנו •

Pluralia.

המה vel הם שלהם להם אתהם מהם
vel מהמה.

Eiusdem Personæ

fœ: gene: Singu:

היא שלה לה אותה ממנה •

Pluralia

הנה P הן שלהן להן אותהן מהן

B iiij

Atque illis simul adiunguntur & hæc
sequentia.

Singularia

זֶה זֶה הַזֶּה הַלְזֶה הַהוּא זֶאת הַזֹּה . ה
הַלְזֶה עֵצִים הַהִיא .

Pluralia

אֵלֶּה אֵל אֵלֵּה הָאֵלֶּה הָהֵן .
& אֲשֶׁר Relatiua sunt omnis ge-
neris & vtriusque numeri,

DE AFFIXIS

Affixa partim seruales sunt literæ
partim Syllabæ, e seruilibus cōnexæ
literis.

DE SIGNIFICA

tione Affixorum masculi:

generis & Singuli: numeri.

וְ cum - tuus tibi vel te, Hoc loco

diligenter animaduerte - Masculini
generis vocem esse, vt in canticis So-
lomonis ubi sponsa sponsum alloquitur
hijſce verbis תִּנּוּךְ יָפֶה רוּרֵי אֶת בְּעֵים
Perſæpe etiam cum ה adiectione le-
gitur, ut in Sententijs eiusdem,

חֲבוּנָה תִּנּוּכָה.

ו eum vel eius sine cholem, Deutero:
xxxij. וְאִין עִמּוֹ אֵל זָכָר
eodẽ וְאִין עִמּוֹ אֵל זָכָר
וְיִבְעִי סוּחָה. Pſal: lxxviiij.

Affixa Nu: multitudinis.

ם eorum uel eis.

De ם, Pſalmo lxxviiij, בְּמִוְהָם

De ם eodem loco, וּבְפִסְיֵיהֶם

De ם, Deutero: xxxij, אֶל הֵימָוֹ

vos vſ vobis, ut in Daniel' pſcip:

אֶת מִאֲבֵלְכֶם וְאֶת מִשְׁתֵּיבֶם מִחַנְתָּה.

B v

Fœ: genet: Sing: nu: Affixa

ה eius uel eam, si habet קמץ vel מפיך
est autem מפיך punctus in ventre ה
foemiinum demoustrans genus, vt
Prouerb: viij, הַחֲבוּנָה תִּתֶן קוֹלָהּ
Aliud exempli genus cū קמץ in pre-
cedenti capite videbis sic הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ
פְּתָאוֹם.

ך tua cum שְׂבָא quæ vox est fœ:ge:
in fine, vt Cantico: i הַגֵּד יִפְתָּח רֵעִיתִי
הַגֵּד יִפְתָּח עֵינַיִךְ יוֹנִים.

Solet quoq; sæpius post ך Iod litera
per Paragogen apponi, vt Psal: ciii
חֲסֵלָה לְבַל עֲוֹנֵי חֲרוּפָא לְבַל תַּחֲלוּ אֲוֵבֵי
זוּמָנִים cum רַגֶשׁ eius ea eam, ut Psal:
lxxx, יְבַרְכְּמוּנָה חֲזִיר מִיַּעַר הָיִז שָׂרִי
יִרְעֶנָה.

Pluralis Numeri

אֲבִיבֶנּוּ vos vestrum vobis vt
זְהַשְׁנָה קוֹלֶנּוּ Ruth i
eas vel earum, Ruth i
eiusdem est cum ך significationis
Ruth i רְחַמֵּי אֱלֹהֵינוּ.

Affixa commu: generis

אֲבִי singularis tantum numeri, Meus
mea mihi me, vt Ionæ i in mas: gene:
שְׂאֵרֵי רְחֵלֵנוּ. In Fœ: gene:, Ruth
יְהוּדָה חֲשׂוֹבֵנוּ. i

אֲבִי & ך in vtroque utimur numero
cum רְחֵלֵנוּ cum vel eius, singulari-
ter significat, vt Psal: i כִּי אִם בְּמוֹדֵי
אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רֵגְלֵנוּ.

Pluraliter, Psal: lxxx חֲחִיבֵנוּ

חֲחִיבֵנוּ meus mea meum mihi me cum
singulare est, cū בְּתַח אִם vero aut
plurale Prouerb: viij כִּי אֵמֶת יְהִיגָה
חֲחִיבֵנוּ וְהוֹעֵבֶת שְׂפֵתַי רָשָׁע.

DE VERBO

Verba, alia quidem perfecta, alia autem Imperfecta, Perfecta, in coniugando nullas omnino literas de radicalibus amittunt, vt שָׁמַע שָׁמַע
At Imperfecta, hoc est defectiua id agunt minime, quoniam in naturalibus radicum elementis inter coniugandum defectum patiuntur, vel in principio tantum, vel in medio tantum, vel in fine dumtaxat, aut in principio & in fine simul. Porro autem non singule literæ a suis absecantur Thematibus sed certæ tantum.

De illis quæ in initio
deficiunt

Primum igitur א ו & נ in principio solum cadunt de א, vt עָבַד

Pfal: lxxx, דַּחֲטָעֵנָה
De י, vt יצא ה Reg: איש א
חַמִּים.

De א vt אהו ה reg: xx ימיו יר
אור & de יואב בוקן עמשא לנשק לו
חזרוני חיל למלחמה, ה reg: xxii

Quæ in Medio

DEinde ך in medio aliquoties ex-
cidit, exemplum ut ברא Psalmo
אלהים באר גרים בנחלתך, lxxix

Quæ in Fine

IN fine præterea ה & א libenter
de radice separantur, aut in י ob co-
gnationem quam habent inter se con-
uertuntur.

De ה ut הגה Psal: ה למת ראשה
גרים ולאמים יהגה ריק, Ibi ה beficit.

Pfal: uero lxxviiij א in י demutatum
est, ut זחגיתתי בכל פעלך
De א ut מוצא ה regum iij א
המציתוך ביר דור.

De קרנת לי מרה. Ruth i קרא
Non semel quoque usu venit, ut ver-
ba quæ secundam & tertiam radicaliū
habent similes, abijciant ultimam con-
sonantem, facilioris prolationis gra-
tia, ut ביר זלונה Psal: lxxviiij זללל.
Item, quoties verbum conge-
minatur, toties finalis discedit litera
vt שששע sic duplicatur שעה, Ecce
זשששע. Esaiæ xi semotum est, ת
Aliud exemplum ירוק על הר פתן.
Psal: xlv. ופיפיה מבני ארם. Id autem
in huiuscemodi vocabulis ob maiorē
in scripturis sacris accidit emphasim.

Quæ in Principio
& in Fine simul

Demum verba quæ vel a ך vel a
ס sumunt initiū, & in ך termi-
nantur, hæc aliquādo prima tantum,
aliquando vltima tantum, sæpissime
vero ābabus priuātur, ita ut saltē vni-
ca supersit, quæ nobis commonstrat
radicem, ut גִּוּרָה גִּוּרָה, Sic enim de גִּוּרָה
iii reg: ix legit, גִּוּרָה מִצִּיּוֹן אֶל הַקִּיָּר

De גִּוּרָה autem in Samuele ca: xi
גִּוּרָה תַּמְרוֹת Super hoc duo tantum
exempla Imperfectiorum verborum
inueniuntur, scilicet גִּוּרָה & לִקָּח quæ
in iam enumeratis regulis commode
non potuimus complecti, quoniam
nullos habent sodales

ACCIDENTIA

Verbi

Genera

Verbum eadem habet cum nomi-
ne genera, Mascu: ut פֶּקַד foem:
ut פֶּקֶדָה commune, ut פֶּקֶדְתִּי

Personæ

Tres sunt personę, quę contra lati-
norū numerātur consuetudinem Ter-
tia ut פֶּעַל Secunda ut פֶּעֲלָה Prima
ut פֶּעֲלָתִי

Tempora

Tria sunt tempora, Præsens, ut
פֹּעֵל Preteritum, ut פֶּעֲלָתָם Futu-
rum, ut אֶפְקֹד

Numeri

Duplex est numerus, Singularis
ut זָבַר Pluratiuus, ut זָבְרוּ

Modi

Modi tres, Indicatiuus ut יָרַע Imperatiuus, ut עַר Infinitiuus ut יָרַע
sed pro coniunctiuo & optatiuo uti-
mur futuri personis, cū certis quibus-
dam præpositis dictionibus, vt לֵא
אִם & בִּי לֵא אִם. Nec non gerundiū
frequenter in coniunctiuum resoluitur
vt בְּקֹר.

De literis

בְּקֹר

Literæ בְּקֹר si precedāt vel Im-
peratiuum vel infinitiuū gerundia dis-
ponunt vt לְקֹר

Coniugationes

Quatuor sunt coniugationes per
quas singulas vnūquodque pene decli

C

natur verbum, quæ statim in principi-
pio iter se certis, cū vocibus, tum for-
mativis discernunt characteribus, in
fine autem eadem est omnium inflexio
verborū quantū ad personas, genera
numeros, & tempora.

PRIMA

Prima cōiugatio tres habet termi-
nationes, videlicet פתח הולם צרי
vt שמר הפך וכל prima semper syl-
laba cū - subscribitur, & hæc plane
facilis est, quia nihil aliarum admittit
literarum, quemadmodū ceteræ con-
iugationes, præter eas dumtaxat que
serviunt, generum, temporum, per-
sonarū, & numerorum, cognitioni.

Canon de Radice
Verbi

Omnis radix primæ cōiugationis
trium est literarū, tertiæ personæ, pre-
teriti temporis, numeri singularis, in-
dicatiui modi, & masculini generis ab
illa deinceps, reliquæ coniugationes
modi, tēpora, item participia, & per-
sonæ formantur per, accessionem lite-
rarum syllabarumque seruilium,

De Seruilibus & literis &
syllabis quæ personas, ge-
nus, & numerū, in pre-
rito tempore osten-
dunt.

¶ si in fine adnotatur radici, nihil ali-
ud q̄ genus immutat, quoniam fœ-
mininum est signum, ut פִּקְוָה

¶ secundam facit personam singularē
verum duplicem ob vocem non nihil

C ij

habet variationis, nam cum - mas:
cum - vero foemini: generis existit
ut רַבְרַת רַבְרַת.

אִי syllaba primæ personæ singulari
communis gene: ministrat, ut אִמְרַתִּי

אִ cum mollopū, tertiam designat per-
sonam plura: commu: gen: vt אִמְרַתֶּנּוּ

תִּם secundā personā plura: mas: ge:
constituit ut הִלַּכְתֶּם .

תִּן eandē absoluit eiusdem numeri, sed
diuersi ge: nēpe foemi: ut הִלַּכְתִּין

אִנּוּ primam in plurali numero perso-
nam comu: ge: efficit vt אִתְּנֶנּוּ

Præsens tempus

Loco verborum præsentis tēporis
hebræus sermo participijs vtitur cum
demonstratiuis pronomibus, quæ

ipsam rerum demonstant personam
vt אני שומע אתה שומע הוא שומע
אנחנו שומעים אתם שומעים הם
שומעים.

PARTICIPIVM

Participium eadem cū nomine nu-
merat accidentia, ob id etiam nō
vno in loco, pro nomine vsurpatur.

De formatione participiorū
præsentis temporis

Q si post primam mox radicis li-
teram ו cum הולם colloces præsen-
tis temporis participium habebis, in
vtroq; cū genere, tum numero ex
emp: masculi: פוקד פוקדים, ex em fœ:
פוקדה פוקדות.

De פעול

Si vero eundem characterem ו cū

C iij

mollopū ante tertiā inseras radicalem
 absoluitur participiū quod פֶּעוּל ap-
 pellitant, ut פִּקְוֹר פִּקְוֹרִים פִּקְוֹרָה
 Futurum פִּקְוֹרוֹת

Literæ dictiouis אֵיתָן cum præ-
 cedant radicem in futuro tempore, &
 personas, & genera disponunt.

א perficit primā personā sing: nu: cō:
 ge: ut אֶפְקֹר.

י tertiam personam masculinorū ver-
 borum, ambobus in numeris facit, ex-
 emplum singulare, ut יֶפְקֹר. plurale
 ut יִפְקֹרוּ. vbi considera ו cum mol-
 lopum in fine Thematis, esse numeri
 multitudinis semper inditium.

ה secundæ personæ mascu: gene:
 utroq; in numero se formatiuum præ-
 bet characterem, singulariter ut הֶפְקֹר
 pluraliter ut תִּפְקֹרוּ. At in foemininis

vocabulis nō modo secūdas, sed quo-
que tertias, duobus in numeris, per-
sonas ostendit. Nota tertiā futuri foe:
gene: sing: nu: prorsus similem esse
secundæ mascu: ge: quæ non nisi ex
foemininorū nominum additione ag-
noscitur ut prouerb: **עֲטֹרַת הַפְּאֵרֶת הַיִּיָּהוּבָה**
Secūda uero sing: foeminino-
rum ad discrimen aliarū personarum
Iod literā in fine recipit, ut Gene: **xvi**
וְאֵת הַלְבִּי deinde secūda & tertia foe-
mininorū in numero multitudinis sūt
æquales, quibus **וְ** syllaba in calce
adiungitur, vt **תִּפְקְדֶנָּה**.

3 pri:per:pl: nu:co:ge: idex ē ut **וְפִקְדֶנָּה**

Imperatiuus

Secunda Imperatiui persona sing:
mas: ge: in prima syllaba fere perpetuo
cum seua punctatur, in secunda uero

C iij

cum הולם ut פקוד pluralis uero in
 א literam cum mollopum signatā de-
 finit, ut פקוד, obserua punctū פקוד
 in prima ad differentiam tertiæ perso-
 næ preteriti pluralis, quæ . habet, po-
 stea secundam singularem fœ: ge: י
 finit, vt פקודי pluralem autē נא syl-
 laba, ut פקודי pro tertijs uero huius
 modi personis, utimur tertijs futuri in
 utroq; & numero, & genere.

Infinitiuus

Infinitiuus similis est imperandi mo-
 do ut פקוד demptis uerbis in א ter-
 minantibus, vbi ultima litera radicis
 communiter in ה demutatur, ut ע
 עשה עשות

Exemplū primę cōiugatio-
 nis uerbi Actiui

עבר

פִּקְדוֹן פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת
פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת

חבנוני

פִּקְדוֹן פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת
פִּעוּל

פִּקְדוֹן פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת

עתיז

אִפְקוֹד וּפְקוֹד תִּפְקוֹד וּפְקוֹד
תִּפְקוֹד תִּפְקוֹד תִּפְקוֹד

צווי

פִּקְדוֹן פִּקְדוֹן פִּקְדוֹת

מִקְדוֹן

פִּקְדוֹן

וּבְאִזְתִּיּוֹת בְּכֹלם בְּפִקְדוֹן בְּפִקְדוֹן
לְפִקְדוֹן מִפְקוֹד

Passium Primæ

C v

Passivum primæ cōiugationis ver-
bū per præpositionem ׀ formatur vt
יִקָּרָא & eandem cum suo actiuo in fi-
ne seruat inflexionem, verum in prin-
cipio aliquantulum variatur, propter
׀ passiuæ vocis notam, quam primū
characteristicæ futuri literæ depellunt
mox ׀ imperatiui & infinitiui signū
cuius semper loco prima verbi radica-
lis dageſch punctum assumit.

De participio præsentis Temporis

Huius coniugationis participium
præsentis est temporis, & pro verbo
præsentis temporis vsurpatur, vt
יִקָּרָא וְיִקְרָאוּ.

Paradeigma verbi Passiui

עָבַר

זַבְקוּ זַבְקוּת זַבְקוּתִי זַבְקוּתְךָ זַבְקוּתְכֶם
זַבְקוּתְנוּ זַבְקוּתְכֶם זַבְקוּתְכֶן.

חֲבֻנּוּ

זַבְקוּ זַבְקוּתִים זַבְקוּתְךָ זַבְקוּתְכֶם.

עֲתִיד

אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק
אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק.

צֻרִי

אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק אֶזְבֵּק

מִזְבֵּק

אֶזְבֵּק

SECUNDA CON-

iugatio verbi actiui

SECUNDA uero cōiugatio uerborum
est grauium, & mox post primā
radicalem י formatiuam suscipit lite-
ram, ut זִבְקוּ quæ frequenter excludi-
tur, & loco eius exclusionis זִבְקוּ in

mediam ponitur radicis literā, si modo commode fieri potest, nā hoc pūcti genus, gutturales **עחהע** nequaquā admittūt. Ast grauis nominatur duplicem ob rationem, vel q̄ nobis duram ac difficilem facit pronnciationē punctus **עג**, vel ideo, q̄ nō modo grauis sit p̄lationis, sed et significātiæ.

Participiū præsentis temporis

מ in Thematis principio nota est participiorum præsentis temporis hic et in sequētib; cōiugationib; ut **מִפְקֵד**

Exemplum uerbi actiui

עבר

פִּקַּדְתָּ פִּקַּדְתָּ פִּקַּדְתָּ פִּקַּדְתָּ
פִּקַּדְתָּ פִּקַּדְתָּ פִּקַּדְתָּ פִּקַּדְתָּ

חבנוני

מִפְקֵד מִפְקֵד מִפְקֵד מִפְקֵד

הפעול

מִפְּקַד מִפְּקָדִים מִפְּקָדוֹת
מִפְּקָדוֹת .

איתן

אֶפְקַד יֶפְקַד תֶּפְקַד נֶפְקַד יִפְקַד
תִּפְקַדוּ תִפְקַדוּ תִפְקַדוּ .

צווי

פִּקַּד פִּקְדוּ פִּקְדוּ פִּקְדוּ .

מִקְדוּ

פִּקַּד

Passivum Secundæ

Passivum huius coniugationis interdum η cum mollosum post primam habet radicis literam, ut פִּקַּד interdum reiecto η mollosum ob cognationem in η transit ob faciliorem passivæ vocis in huiusmodi verbis cognitionem, ut הָלַל Psal: lxxviii .
וּבְהַלְלֵנוּ לֹא תִלְלֵנוּ non raro etiam

hoc verbū י cum cholem recipit, ut
בי עליך הורגנה Psal: xliiij הורג
בל תיום

Exemplar verbi Passiui

עבר

פוקד פוקדת פוקדתי פוקדה פוקדתם
פוקדנה פוקדת פוקדת פוקדתן

חבנוני

פוקד פוקדים פוקדת פוקדות

עתיד

אפוקד יפוקד תפוקד נפוקד יפוקדו
תפוקדו תפוקדו תפוקדו תפוקדנת

חמקור . פקור .

TERTIA CON

iugatio

ה & י huius cōiugationis forma-
tiuæ sunt literæ ה in thematis princi-

pio famulantur, at י ante ultimam ra-
dicis literam eligit sibi locū, ut חִפְּקִיר

De propria verborū huius cōiugationis significatione

Verbis huius coniugationis uti-
mur, quoties uolumus ostendere ali-
quem, aut uerbis, aut verberibus, vel
donis, siue alio quocumq; tandem id
fit modo, non nihil per alterum egisse
quoniam transitiva sunt per alterum
ut חִפְּקִיר Prouerb: xxv

גַּם אֵלֶּה
מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חִפְּקִיר אֲנֹשִׁי
חִפְּקִיר מִלֶּךְ יְחִירָה

Exemplum verbi Actiui

עבר

חִפְּקִיר חִפְּקִיר חִפְּקִיר חִפְּקִיר
חִפְּקִיר חִפְּקִיר חִפְּקִיר חִפְּקִיר
חִפְּקִיר

מִפְּקִיֹד מִפְּקִיָדִים מִפְּקִיָדָה מִפְּקִיָדוֹת

חֶפְעוּל

מוֹפְקָד מוֹפְקָדִים מוֹפְקָדָה מוֹפְקָדוֹת

אִיתָן

אֶפְקִיד יֶפְקִיד תֶּפְקִיד זֶפְקִיד יִפְקִיד

תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד

צוּרִי

תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד

Passiuum Tertiae

Passiuæ uocis uerbum agnoscitur si in prima statim syllaba præter ה characteristicam huius cōiugationis litteram habuerit, vl' cholem, vel chateph camecz, aut moloppum, siue eius loco kibucz sophosaim, ut תִּפְקִיד

Exemplar

עֲבַד

תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד תִּפְקִיד

הַפְּקִידָם הַפְּקִידוּ הַפְּקִידָה הַפְּקִידָה
הַפְּקִידָה

הַבְּנוּי

הַפְּקִיד הַפְּקִידִים הַפְּקִידָה הַפְּקִידוֹת

אֵיתָן

אֵפְקֵד יֵפְקֵד יֵפְקֵדוּ יֵפְקֵדוּ יֵפְקֵדוּ

הַפְּקִידוֹת הַפְּקִידוֹת הַפְּקִידוֹת

הַמְּקִידוֹת

הַפְּקִידוֹת

QVARTA CON- iugatio

PRimum הַה seruilis syllaba, de
inde שֶׁגִּשׁ huic ministrant con-
iugationi, quæ sane a prioribus non
parum differt. Nam uerba reliquarum
inflexionum, quædam absoluta repe-
riuntur, quædam uero transitiva Hęc

D

autē sunt retrāsiua, ut **התחיל** Genetiff
וַיִּשְׁמַע אֵת קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְּחִלָּה
בַּגֹּן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם
וַאֲשֶׁתוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּהוֹד עַץ הָאֵן
 quoniam & actionem & passionem
 simul in se continent, instar grecorum
 verborum quæ media vocantur, At
 si in præsentî tempore tale aliquod fle-
 ctis uerbum ה primū pellitur per מ
 participiorum notam, postea per li-
 teras dictionis איתן ubi ה tantum
 manet sufficiens huius coniugationis
 index +

Exemplum

עבר

התפקד **התפקדת** **התפקדתי** **התפקדו**
התפקדתם **התפקדו** **התפקדת** **התפקדת**
התפקדתו +

חֲבֻנּוּי

מִתְּפַקֵּד מִתְּפַקְדִים מִתְּפַקְדָה
מִתְּפַקְדוֹת

עֲתוּד

אֲתֵפֵקֵד יִתְּפַקֵּד חֲתֵפֵקֵד נִתְּפַקֵּד יִתְּפַקְדוּ
תִתְּפַקְדוּ תִתְּפַקֵּד תִתְּפַקְדוּ תִתְּפַקְדוּ

צוּוּי

חֲתֵפֵקֵד חֲתֵפַקְדוּ חֲתֵפַקְדִי חֲתֵפַקְדֵנָה

חֲמוּקוּר

חֲתֵפֵקֵד

De trāspōsitione & mu-
tatione literæ ת

ת formatius uerborum quartæ
coniugationis character, semper the-
ma ipsum precedit, demptis quatuor
literis quæ memoriæ gratia in voca-
bulis שׁ צ ם ז comprehēduuntur qui

D ij

bus postponitur &, aliquando in aliã
variatur consonantem, aliquando ni-
hil admittit uariationis, ut **חֲשַׁמֵּר**
וַאֲחֵיהֶם הַמַּיִם לוֹ ij Reg: xxij
Ecce **שׁ** nequa-
quam **ה** permisit precedere.

Item **חֲסוּפָה** iuenies et nō
בְּחֵרְתִי חֲסוּפָה בְּבֵית
Psal: lxxxii **אֱלֹהֵי מִדְּבַר בְּאֲחֵלֵי רָשָׁע**.

Dein, si prima radice, aut **צ** aut **ז** fu-
erit **ה** non solū transponitur sed etiã
commutatur, exemplum de **צ** ut,
וַיַּעֲשֶׂה גַם הַמָּוֶה Iosuae ix **הַצִּטִּיר**
בְּעַרְמָה וַיִּלְכְּדוּ וַיִּצְטִירוּ.

Ibi **ה** litera, quæ post **צ** locum ha-
bet, in **ט** transijt, verum post **ז** in **ד**
transformatur, quæ trãformatio ad-
modum familiaris est, & Chaldeis &

antiquis iudeorum scriptoribus, ut
הוֹרַמֵּן sic enim citatum exemplum
הוֹרַמֵּן לֹא צָבִי apud Moſem grāma-
ticum videbis, in quo ך loco ך po-
nitur. porro vnicum tantū est verbū
vbi ך ante ן cernitur, ut הַשׁוֹטֵט
Hieremiæ xlix הַשׁוֹטֵט בְּגֵרֹת
quod procul duduo τῆς εὐφωνίας gratia
factum est. quoniam æque creber cō-
sonantium ac vocalium cōcursus ora-
tionem viciat.

D iij

DEADVER/
BIO

A Duerbium, aliud temporis, ut
היום אמש ערב בקר אהמול או
חלה פתאום עתה שלשם מחר תשוב
טבר טרם מתי קרוב עוד תמיון סלה
עולם וצח

Aliud loci, ut, הנה פה הרץ
הור שמה שם משם כאן מתהה
ממעל למעלה למעלה מאין איפה
אי איה איפוא איפו אנה ביה פנימה.

Aliud qualitatis ut אכן זכות טוב ישר
נע אמה אמנם חיש מתרח

Aliud quantitatis ut רב קט מעט
זעיר כמה

Aliud congregandi ut יחד יחדו כאחד

Aliud similitudinis ut כאשר כמו כ
כגון

Aliud comparandi ut, יוֹתֵר.
 Aliud vehemencię ut, מֵאֵד.
 Aliud remissionis ut לֹא־טָט וְלֹא־טָט cū defec-
 tu אֵט לֹא־טָט
 Aliud adfirmandi ut, כִּי־בָבֶלֶת
 Aliud negandi ut, אֵל־אֵין־בֵּל־לֹא־בְּלִי, Sed vltimū magis chaldeū ē
 לה־בְּלִי Sed vltimū magis chaldeū ē
 Aliud demonstrandi ut, הֵאֱתָן־הֵנָּה
 Aliud optandi ut, אֶחָד־לִי
 Aliud interrogandi ut מִדַּע־מִתִּי־אֵנָּה
 לְמַה־מִּתִּי־אֵינָה־אֵין־אֵיבָה־אֵיבָה
 Aliud dubitandi ut, אֵלֵי־כֵן
 Aliud obsecrandi ut בִּי־אֵנָּה־נָא in reg:
 בִּי־אֵרְבֵי־יְהוָה

D iij

DE PREPOSITIONE

אל אצל ב אח לפני לפני בעבור לבו
מן על על נגד נבח סביב ער עבר
מבעלערו עם תחת מעם הלת בגלל
נשכיל עמה זולתי בער

DE CONIUNCTIONE

Coniunctio alia disiunctiua vt או
& ה in dictionis inicio Gen: xliij
העור אביכם הי היש לכם אח
autem cum locorum nominibus adij-
citur motum ad locum significat vt,
אשר מברתם Gene: xlv
אותי ממצרימה

Alia Continuatiua vt ו
Alia Rationalis vt לולי אלה וי למען
נתנו על נו אנו יעו
D v

Alia Contrarietatis vt אִךְ וְקָאָה עַל פִּי

Alia copulatiua vt וְ וְאֵת אֵת גַּם

Porro ipsi וְ si vel - vel - subscribitur futurum in preteritum commutat de -

vt וַיִּזְכֹּר יְהוָה אֱלֹהֵי Num: xxxv

וַיִּזְכֹּר יְהוָה אֱלֹהֵי Deu: xxii

וַיִּזְכֹּר יְהוָה אֱלֹהֵי Deu: xxii

וַיִּזְכֹּר יְהוָה אֱלֹהֵי Deu: xxii

Verum ediuerso si punctetur cum se-

ua uel mollopum uerbum preteriti tē-

poris in futurum vertit vt Deute xxii

וְעַתָּה אִישׁ בְּעִיר וְשָׂבַב עִמָּה Ecce

ambo vno in loco exempla vides,

DE INTERIEC/ CIONE

Interiectio alia Gaudentis ut וְאֵת

Alia Dolentis vt וְאֵת הוּא הוּא אֲדֹנָי

וְאֵת הוּא הוּא אֲדֹנָי

DE NOMINVM SYNTAXI

Nomina extra constructiōem nil
prorsus habēt variationis, verū
in regimie, nōnūq̄ literas vna cū voci
b⁹ mutāt nōnūq̄ eas abiiciūt id q̄d ex
subiectis cognosci regul⁹ liq̄do potest.

CANON PRIMVS

De no: fe: ge:

Feminini generis dictiones ḥ termina-
lem literam in ḥ perpetuo conuertunt
cum sint in regimine vel nominum vel
affixorum, vt Leui: xviii עֲרוֹת אֲבִיר
וְעֲרוֹת אֲמֹר לֹא תִגְלֶה אֲמֹר הוּא לֹא
תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ.

CANON SECVNDVS

De no: mas: ge:

Masculina vocabula pl̄ralis numeri in

coustructione ם finale amittunt con
 sonantē & הריק vocem cōmuniter in
 תנה על primo נהום
 תחרים רגלי מבשו משמיע שלום
 & primo cum affixo pronomine
 שימו לבבכם על דרביכם .

ה	ה
הא	הא
הב	הב
הג	הג
הד	הד
הה	הה
הו	הו
הז	הז
הח	הח
הט	הט
הי	הי
הך	הך
הס	הס
הע	הע
הפ	הפ
הק	הק

ABBREVIATIO
 nes quibus Iudæi in com-
 mentarijs super Bib-
 lia passim vti sunt.

דאשי תיבות	ד"ה
יהנה	ה
אלהים	אלהי
חקודש ברוד הוא	הקב"ה
השם יתעלה	השם י"ה
האל יתברך	האל י"ה
ישראל	ישר
רצה לומר	נ"ל
אם כן	א"כ
בעזרה השם	ב"ע"ה
זכר צדיק לברכה	ז"ל
אם תאמר	א"ת

פְּנֵי זָרָה	שֶׁ
שֶׁאִמּוֹ פִּירוּשׁ	שֶׁאִמּוֹ
נִיבְּאִמּוֹ תִּגְוֹס	נִיבְּאִמּוֹ
נִיבְּאִמּוֹ תִּגְוֹס	נִיבְּאִמּוֹ
אִמּוֹ רַחֵם	אִמּוֹ
אֵת אֵל פִּי עַם	אֵת אֵל פִּי עַם
פִּירוּשׁ	פִּירוּשׁ
נִבְּאִמּוֹ	נִבְּאִמּוֹ
זָרָה לְעֵינֶיךָ	זָרָה לְעֵינֶיךָ
נִבְּאִמּוֹ תִּגְוֹס	נִבְּאִמּוֹ תִּגְוֹס
לְשׁוֹן	לְשׁוֹן
סִפְּרֵי אֲבוֹתֵינוּ	סִפְּרֵי אֲבוֹתֵינוּ
נִבְּאִמּוֹ	נִבְּאִמּוֹ
פִּירוּשׁ אֵת	פִּירוּשׁ אֵת
לְשׁוֹן אֲבוֹתֵינוּ	לְשׁוֹן אֲבוֹתֵינוּ
נִבְּאִמּוֹ תִּגְוֹס	נִבְּאִמּוֹ תִּגְוֹס

שֶׁאָמַר	שֶׁאָ
בֵּן אָמַר	בֵּן אָ
כֵּל זָבַר	כֵּל זָ
יֵשׁ מִפְּרָשִׁים	יֵשׁ מִפְּ
נִימַר	נִימַ
כִּלּוּמַר	כִּלּוּ
אַתָּה עַל פִּי	אַעֲפֵ
וְאָמַר הַכַּמִּים זָכַר לְבִרְכָה	וְאָחֹל
דָּוָד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם	דָּהֲעָה
הַלְמִיד לִזְמַר	הַלְ
הַרְגוּם אֲוִקְלוּס	הַרְ
הַרְגוּם יוֹנָתָן	הַרְ
פִּירוּשׁ רַבִּינוּ דָּוִד קַמְחִי	פִּירוּשׁ
פִּירוּשׁ רַבִּינוּ שְׁלֵמָה	פִּירוּשׁ
פִּירוּשׁ רַבִּינוּ הַנֶּזְאֵל	פִּירוּשׁ
רַבִּי	רַבִּי

Errores

A

Folio 1 pagina 2 lege coelestia, fo-
lio 4 pag: 1 in penultima linea dele -
folio 5 pag: 2 lege elegantes sine dy-
phthongo, folio 7 pagina 1 linea quinta
pro " scribe " . linea 8 lege סוּחַ linea
12 lege יֵרֵה מִבְּרֵיֶל li: 14 lege קִטְנָה

B

Fol: 6 pag: 1 linea vlt: lege deficit fo-
lio eodē pag: 2 linea antepenult: lege

אֵרֵם

C

Folio 2 pag: 1 linea 11 le: preterito fo-
3 pag: 1 linea 1 lege demonstrant, fo-
lio 8 pag: 1 linea 1 lege famulatur pro
famulantur.

Dem Luffmann und Wyffen

בְּכֹל מִקוֹם עֵינַי יְהוָה

bethcaplaneth
menilameth
Janzah auico
ianchet

Cernit deus omnia vindex

ΕΧΔ

Σεδδ

εξικου

ουμυα

...-lus
...-pog
...-paf

צְפוּת רְעִים וְטוֹבוֹים

ipriancetot nanianisofameth iantheiiancaph
Sanneth

Vuittemberge: iiij kalend:
octobr: Anno xxiiij.

Go mme non sum
sub lectum mui
weiba u sand
C. M. e

35

~~A 1/54~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
VITEBERG.

I B 79
SIGNAT. CLVCCCXIII.

cf. auch 115 für 1710

Umg.

I

B 79

